

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ
УКРАЇНИ

Презентація

З курсу Банківське право України

Національний банк України

План

1. Правовий статус НБУ як центрального банку країни. Подвійна правова природа НБУ
2. Функції НБУ за чинним законодавством
3. Керівні органи НБУ
4. Організаційно-функціональна структура Національного банку України

1. Правовий статус НБУ як центрального банку країни. Подвійна правова природа НБУ.

Центральні банки — це юридичні особи, що мають особливий статус, відмітна ознака якого — відособленість майна банку від майна держави.

Правовий статус центральних банків характеризується такими основними

чинниками:

- рівнем нормативно-правового закріплення;

- ступенем самостійності (незалежності) в системі органів державної влади;

- характером взаємовідносин з іншими банками та фінансово-кредитними установами.

Правовий статус центральних банків характеризується:

1

- ступенем самостійності (незалежності) в системі органів державної влади;

2

- характером взаємовідносин з іншими банками та фінансово-кредитними установами.

Щодо правового статусу НБУ,
то слід сказати що:

Він визначений, в
першу чергу,
Конституцією
України та
Законом України
“Про
Національний
банк України”.

Також, слід звернути увагу на те, що:

- Національний банк України є органом зі спеціальним статусом. Це означає, що він не відноситься до жодної гілки влади. Тому, для виконання функцій Національний банк повинен бути наділений певною самостійністю та незалежністю від інших органів державної влади.

2. Функції НБУ за чинним законодавством.

Функції, які здійснюються всіма без винятку центральними банками, поділяють на:

регулюючі

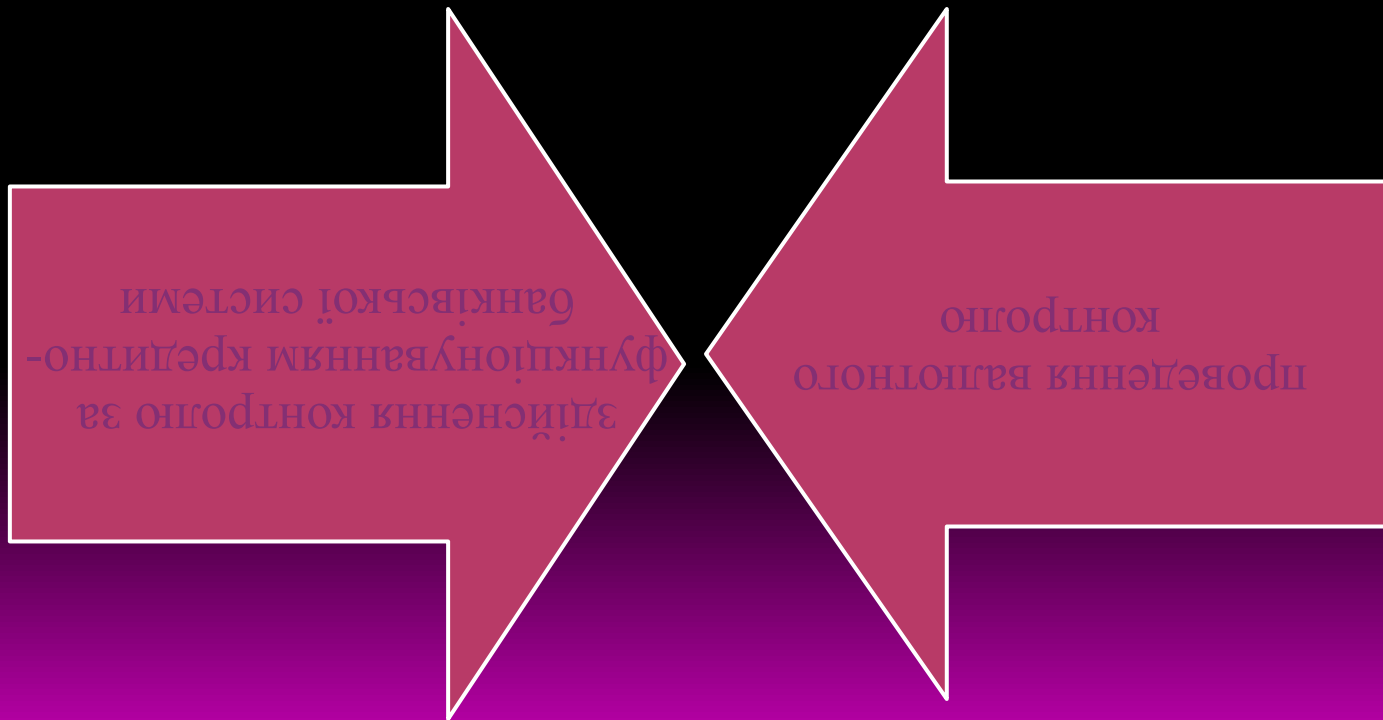
контрольні

обслуговуючі

До регулюючих функцій відносять:

- управління сукупним грошовим обігом;
- регулювання грошово-кредитної сфери;
- регулювання попиту та пропозиції на кредит.

Контрольні функції включають:

Обслуговуючі функції полягають:

- в організації платіжно-розрахункових відносин комерційних банків;
- у кредитуванні банківських установ і уряду;
- у виконанні центральним банком ролі фінансового агента уряду.

Функції Національного банку закріплені:

у Конституції
України

та Законі України
“Про Національний
банк України”

-
- Виходячи із норм зазначених законодавчих актів, функції Національного банку можна поділити на такі дві групи:
 - 2. Інші (допоміжні) функції НБУ
 - 1. Основна функція НБУ.

Згідно зі статтею 99 Конституції України, прийнятою в 1996 році, основною функцією центрального банку держави - Національного банку України - є забезпечення стабільності грошової одиниці - гривні.

Але, для здійснення основної функції Національний банк здійснює, зокрема, такі

функції:

- відповідно до розроблених Радою Національного банку України Основних засад грошово-кредитної політики визначає та проводить грошово-кредитну політику;
- - монопольно здійснює емісію національної валюти України та організує її обіг;
- - виступає кредитором останньої інстанції для банків і організує систему рефінансування;
- - встановлює для банків правила проведення банківських операцій, бухгалтерського обліку і звітності, захисту інформації, коштів та майна;
- - організовує створення та методологічно забезпечує систему грошово-кредитної і банківської статистичної інформації та статистики платіжного балансу;
- - визначає систему, порядок і форми платежів, у тому числі між банками;
- - визначає напрями розвитку сучасних електронних банківських технологій, створює, координує та контролює створення електронних платіжних засобів, платіжних систем, автоматизації банківської діяльності та засобів захисту банківської інформації;

- - здійснює банківське регулювання та нагляд;
- - веде Державний реєстр банків, здійснює ліцензування банківської діяльності та операцій у передбачених законами випадках;
- - складає платіжний баланс, здійснює його аналіз та прогнозування;
- - здійснює відповідно до визначених спеціальним законом повноважень валютне регулювання, визначає порядок здійснення операцій в іноземній валюті, організовує і здійснює валютний контроль за банками та іншими фінансовими установами, які отримали ліцензію Національного банку України на здійснення валютних операцій;
- - забезпечує накопичення та зберігання золотовалютних резервів і здійснення операцій з ними та банківськими металами;
- - представляє інтереси України в центральних банках інших держав, міжнародних банках та інших кредитних установах, діяльність здійснюється на рівні центральних банків.

3. Керівні органи НБУ

Відповідно до статті 8 Закону України
“Про Національний банк України”
керівними органами Національного
банку є:

-Рада Національного банку України

-Правління Національного банку
України.

▪ Щодо Ради Національного банку, то:

- До складу Ради Національного банку входять члени Ради Національного банку, призначені Президентом України та Верховною Радою України. Голова Національного банку, який призначається на посаду Верховною Радою України за поданням Президента України, входить до складу Ради Національного банку за посадою.
- Членом Ради Національного банку може бути громадянин України, який має вищу економічну чи фінансову освіту або науковий ступінь у галузі економіки та фінансів і при цьому має досвід постійної роботи в органах законодавчої влади, або на керівних посадах центральної виконавчої влади, або банківській установі, чи наукової роботи за фінансовою чи економічною тематикою.
- Президент України та Верховна Рада України призначають по сім членів Ради Національного банку.

Рада Національного банку має, зокрема, такі повноваження:

- - Відповідно до загальнодержавної програми економічного розвитку та основних параметрів економічного та соціального розвитку України розробляє Основні засади грошово-кредитної політики та вносить їх Верховній Раді України для інформування, здійснює контроль за їх виконанням.
- - Здійснює аналіз впливу грошово-кредитної політики України на стан соціально-економічного розвитку України та розробляє пропозиції щодо внесення відповідних змін до неї.
- - Затверджує Регламент Ради Національного банку України.
- - Затверджує кошторис доходів та витрат Національного банку України і подає Верховній Раді України й Кабінету Міністрів України до 1 вересня поточного року прогнозовані відомості про сальдо кошторису для включення до проекту Державного бюджету України на наступний рік.
- - Приймає рішення про збільшення розміру статутного капіталу Національного банку.
- - Затверджує щорічно до 1 липня звіт про виконання кошторису Національного банку та розподіл прибутку за звітний бюджетний рік.

Правління НБУ:

Правління Національного банку очолює Голова Національного банку. Кількісний та персональний склад Правління Національного банку затверджується Радою Національного банку. Заступники Голови Національного банку входять до складу Правління за посадою.

Правління Національного банку виконує такі функції:

- 1) прий має рішення:
 - – щодо економічних засобів та монетарних методів, необхідних для реалізації Основних засад грошово-кредитної політики відповідно до прийнятих рішень Ради Національного банку з цих питань та необхідності забезпечення стабільності і купівельної спроможності національної валюти;
 - – про емісію валюти України та вилучення з обігу банкнот і монет;
 - – про зміну процентних ставок Національного банку;
 - – щодо лімітів позабалансових зобов'язань Національного банку;
 - – щодо розподілу прибутку та порядку відрахувань доходів до Державного бюджету;
 - – щодо мінімального розміру золотовалютних резервів Національного банку;
 - – про умови допуску іноземного капіталу до банківської системи України;
 - – про встановлення економічних нормативів для банків;

-
- Таким чином, Правління, на відміну від Ради Національного банку, яка визначає основні засади грошово-кредитної політики України, безпосередньо забезпечує реалізацію зазначеного напрямку фінансової політики держави.

Щодо голови НБУ,то:

- Він призначається на посаду Верховною Радою України за поданням Президента України більшістю від конституційного складу Верховної Ради України строком на п'ять років. У разі незатвердження Верховною Радою України кандидатури, запропонованої Президентом України, питання керівництва Національним банком, а також порядок внесення нової кандидатури регулюються Законом України “Про тимчасове виконання обов'язків посадових осіб, яких призначає на посаду за згодою Верховної Ради України Президент України або Верховна Рада України за поданням Президента України”. Одна кандидатура може вноситись не більше двох разів.

4. Організаційно-функціональна структура Національного банку України

- Структура Національного банку будується за принципом централізації з вертикальним підпорядкуванням.

До системи Національного банку ВХОДЯТЬ:

- 1) центральний апарат,
- 2) філії (територіальні управління),
- 3) розрахункові палати,
- 4) Банкотно-монетний двір,
- 5) фабрика банкотного паперу,
- 6) Державна скарбниця України,
- 7) Центральне сховище,
- 8) спеціалізовані підприємства,
- 9) банківські навчальні заклади
- 10) інші структурні одиниці і підрозділи, необхідні для забезпечення діяльності Національного банку.

Національний банк в межах,
визначених законодавством,
самостійно вирішує питання
організації, створення, ліквідації та
реорганізації структурних
підрозділів та установ
Національного банку, його
підприємств, затверджує їх статuti
та положення.

Роботу виконала
студентка групи ПБ-37
Крицкалюк Іванна

Ірпінь 2012